

OKRESNÍ ÚŘAD OCHRANY PRÁCE, MLADÁ BOLESLAV

Telefon 223, 769

Jedn. zn. II-V-3036-6/8-47.

Při odpovědi uveďte tuto jednací značku!

V Mladé Boleslavi 6. srpna 1947.

Zemský úřad ochrany práce

P r a h a .

Věc: Situační zpráva za měsíc červenec 1947.

I. část všeobecná.

Měsíc červenec vyznačoval se na úřadu ochrany práce zvýšeným úsilím o zdárné zdolání nábora česačů chmele a v pokračování v práci na pracovních průkazech. Mimo to bylo vyvinuto další úsilí o získání pomoci pro rozvíjející se stavebnictví a pro dosud neplně obsazené zemědělství. Tím je charakterisována činnost úřadu v měsíci červenci.

Žádostí o souhlas k rozvázání pracovního poměru jest předkládáno méně, neboť k rozvázání pracovního poměru dochází ve více případech vzájemnou dohodou. Schvalovací řízení bylo zahájeno v 17 případech, z toho pouze ve dvou případech žádá zaměstnavatel. Rozhodnutí úřadu bylo napadeno 6krát.

Včleňování žen jakož i osob se sníženou pracovní schopností specialisoval se v tomto měsíci na nábor česačů chmele. Jinak umisťování invalidů a osob se sníženou pracovní schopností vůbec nevykazuje téměř žádný obrat. Naopak, setkáváme se s případem /ASAP Ml. Boleslav/, že jest redukován stav závodní milice a příslušníci jsou umisťováni na místech, která normálně jsou obsazována osobami se sníženou pracovní schopností.

Při zprostředkování pracovních sil ze Slovenska vyskytují se po různu potíže v osvědčování, zda ta která osoba přešla do českých zemí způsobem dovoleným, hlavně pokud se týče rozvázání pracovního poměru na Slovensku. Pro úřad ochrany práce vzniká tu riziko, že dá souhlas k sjednání pracovního poměru i v tom případě, kdy slovenský uchazeč o práci nemá rozvázaný pracovní poměr u svého zaměstnavatele na Slovensku. Pro zjednodušení agendy doporučujeme, aby i mezi českými zeměmi a Slovenskem byl zaveden systém převodních poukázek, neboť jen tímto způsobem jest možno zaručit řádnou evidenci všech fluktujících osob. Úřady ochrany práce v českých zemích by pak důrazně odmítaly zprostředkovati takové osoby, které by se nevykázaly převodní poukázkou a mohly by zavádět trestní řízení pro případy, kdy slovenský zaměstnanec své pracovní místo opustil nedovoleným způsobem. Při dosavadní praxi zjišťujeme, že výpovědi osob

přicházejících do českých zemí ze Slovenska nejsou vždy věrohodné a úřadu ochrany práce nezbyde nic jiného, než spoléhat na pravdivost výpovědi a nastoupit zdoluhavý způsob oznamování sjednání pracovního poměru přes ministerstvo sociální péče, krajský úřad ochrany práce v Bratislavě a příslušné úřady ochrany práce na Slovensku. Zabránili bychom tím houfnému přecházení pracovních sil ze Slovenska a zavedli bychom pořádek do evidence, neboť takto se nám stává, že dříve než přijde souhlas k zaměstnávání té které pracovní síly ze Slovenska, tato osoba mezi tím změnila dvakrát i třikrát svého zaměstnavatele a to v různých okresích, kde se celá manipulace znovu a znovu opakuje.

Umísťování reemigrantů jest prozatím negativní. Za poslední měsíc přišel do zdejšího obvodu pouze jeden reemigrant z Jugoslaviie, který nastoupil do práce ke svému známému, takže úřad ochrany práce při sjednávání pracovního poměru nespolutpůsobil, nýbrž toto vzal jenom na vědomí.

Hlášení o porušování pracovní morálky ubývají a omezují se pouze na několik málo případů u dělnictva maďarské po př. slovenské národnosti. V několika málo případech vystupují Slováci takovým způsobem, že zaměstnavatel raději s nimi dobrovolně rozváže pracovní poměr nebo přistoupí na přemrštěné požadavky tohoto dělnictva. Při zásahu úřadů tyto dělníci vyhrožují, že své pracovní místo ihned opustí nebudou-li splněny jejich požadavky a jakékoliv zavádění trestního řízení je bezúčelné, neboť žalovaná osoba může kdykoliv přes noc zmizet aniž by bylo možno zjistit kam.

II. část zvláštní.

y Zemědělství. Jak již z kraje řečeno, vyznačoval se měsíc červenec intenzivním nábořem česačů chmele. Vhodnou propagací v tisku i v rozhlase, jakož i úspěšnou činností úředníků ochrany práce probíhala akce náboru česačů chmele velmi příznivě. Opět zde je nutno zdůraznit moment, že dobrovolností a dobrou vůlí v řadách pracujících lze dosáhnouti úžasných úspěchů, naproti tomu by byla akce chmelová úplně ztroskotala, kdyby bylo nutno sáhnout k nucenému přidělování.

Úřad ochrany práce v Ml. Boleslavi splnil letošního roku 100% svoji povinnost opatřit česače chmele pro abnormálně vysoký počet smluv. Tím, že akce byla vyhlášena včas a tím, že byla včas učiněna všechna potřebná opatření podařilo se cestou dobrovolnou

získati nejen dostatečný počet osob pro smlouvy přidělené mlado-boleslavskému úřadu, bylo však možno vyžádati si další smlouvy od úřadu ochrany práce v Kolíně, po př. Ústí n/L. Že se toto vše podařilo děkujeme hlavně pochopení v řadách široké veřejnosti, jakož i rodičům naší školní mládeže. Na co však trpce si musíme postěžovat jest úplně pasivní postoj našich učitelů, kteří buď vůbec odmítali česání chmele se zúčastnit, nebo kladli takové požadavky, které nebylo možno uskutečnit. Situaci zachránili rodiče, kteří z velké části se sami postarali o pedagogický dozor nad mládeží. O průběhu celé akce podáme ještě zvláštní zprávu.

Bylo pokračováno v opatrování dalších pracovních sil pro zemědělství ze řad Němců. Ministerstvo sociální péče přidělilo zdejšímu úřadu několik poukazů na pracovní síly z Karlovarska. Uskutečněny byly však pouze ty transporty a to pro okres Mělník, Ml. Boleslav a Nymburk, při čemž požadavky byly kryty jen asi z 50 maximálně 60%. Na pobočky Benátky a Turnov se vůbec nedostalo. K této akci konstatují, že bylo spíše zklamáním než skutečnou pomocí našim zemědělcům. Jest potřebí více odpovědnosti u osob, které nábor těchto pracovních sil provádějí, jakož i úředního lékaře, který zjišťuje pracovní způsobilost u Němců, určených na práci do vnitrozemí. Po příjezdu německého transportu do Ml. Boleslavi pronesl jeden z přítomných rolníků, když uviděl v jakém stavu se transport nachází, tuto charakterisující větu: "To jste sem ty Němce přivezli na rekreaci a nebo na umření?" V této větě je obsaženo trpké zklamání, které vzniklo tím, že z vagonů vystupovali vedle starců a stařen i invalidé a lidé vyloženě nemocní. Celý transport byl jen s největšími potížemi rozdělen, dvě rodiny zůstaly úplně stát a bylo nutno je poslat zpět. Když byl na tento stav upozorněn karlovarský úřad, jakož i sběrné středisko ve Dvorech, bylo z tamnější strany poukazováno na to, že všechny osoby byly lékařsky prohlédnuty a uznány práce schopnými. Nevyřešenou otázkou zůstává, jak naložit s těmi německými pracovními silami, které přidělenou práci vykonávat nemohou, a které zdejší úřední lékař uznal úplně práce neschopnými. Tyto osoby pak jsou zde jen přítěží a tento stav působí demoralisačně i na ostatní složky pracující.

Dalším nežádoucím zjevem jest počínání okresních národních výborů v pohraničí, najmě ve Šluknově a ve Vansdorfu. Odtud byli rovněž transportováni Němci na práci do zdejšího obvodu a na rozdíl od Němců z Karlovarska jednalo se vesměs o osoby práce schopné.

Po krátkém pobytu těchto osob zde začaly se vyskytovat případy, že okresní národní výbory vystavovaly potvrzení, že má být vrácena některá rodina zpět do pohraničí, že se jednalo o omyl a že ta rodina nepodléhá odsunu do vnitrozemí. Tyto případy v posledních dnech se množí na nežádoucí počet. Pro některé osoby jsou dotatečně opatřovány legitimace pro specialisty a i v těch případech jsou takovéto rodiny žádány zpět. Provádí se to tím způsobem, že do obce, kde taková rodina má své pracovní místo přijede auto, ponejvíce národních správců a domáhá se /vždy některý z národních správců/ vydání určité rodiny, kterou si hned chce odvézt zpět. Jsem přesvědčen, že ve všech těchto případech nejde o postup regulní a že zde rozhodující úlohu hraje věc osobní, v neposlední řadě pak, bohužel, milostný poměr českých národních správců k Němkám. Jest politováníhodné, že k takovému to postupu dávají okresní národní výbory svůj souhlas a že takovéto nežádoucí zjevy podporují. V žádném případě nebyla za zpět odsunuté rodiny udělena náhrada.

Pracovní síly rumunské národnosti jsou prozatím nejlepší pokud jde o pracovní morálku, jakož i o zručnost znalost zemědělských prací ze všech dělníků cizího původu. Bohužel zdejší úřad dostal kontingent příliš malý a jest si přáti, aby ministerstvo sociální péče bylo při přidělování rumunských dělníků k mlado-boleslavskému úřadu štědrejší. Po příjezdu transportu rumunských dělníků byl zdejší úřad přímo bombardován rolníky se žádostí o přidělení Rumunů na místa, která dosud obsazena nejsou pa př. jako výměnu za pracovní síly maďarské.

Trapným dojmem působí i nadále počínání několika dělníků bulharských, kteří do zdejšího obvodu přišli z Tachova a kteří se domáhají přeřazení do průmyslového sektoru. Když jejich žádosti nelze vyhovět, počínají si arogantně a vyhrožují bulharskými zastupitelskými úřady.

Akce ročníků 1927-28 spěje k svému zakončení. Jsou povolány poslední zbytky těchto příslušníků a přidělovány na místa nejvíce potřebná. Pro obvod pobočky v Turnově bylo přiděleno 100 příslušníků ročníku 1927-28 z Prahy, pro pobočku v Mn. Hradišti pak 68 těchto osob rovněž z Prahy. Tím bylo těmto dvěma pobočkám alespoň dočasně pomozeno v tísnivé situaci, již dnes však stává

obava, čím budou tito příslušníci nahrazeni, až jejich pracovní povinnost skončí.

Pokud jde o polní práce možno říci, že žně přešly díky krásnému počasí zcela klidně, bez rušivých změn za pomoci strojů i venkovské vzájemné pomoci. Letos po prve nebyl vznesen žádný požadavek na pracovní brigády, pokud pak brigády byly k dispozici, nebylo možno je umístiti.

Kovoprůmysl. Kovoprůmysl dostává se do normálních kolejí, poptávky po odborných pracovních silách ubývá a dosud jsou žádány pracovní síly pomocné.

Rovněž o učně nebyl projevěn takový zájem, jak se původně předpokládalo. Zde tvoří výjimku živnosti, které si stěžují, že pro ně byl schválen malý počet učebních míst.

Ve sklářském průmyslu nastává mírný pokles výroby, následkem čehož se neobjevují nové požadavky pracovních sil. Pouze brusírný požadují nepatrný počet ženských pracovních sil.

Stavebnictví. Situace ve stavebnictví dosáhla tak kritického bodu, že se jí musil několikrát zabývat sbor pro mobilisaci pracovních sil. V tomto sboru bylo rozhodnuto provést kontrolu staveb, prováděných ve zdejších okolí a zjistit, zda nejsou zaměstnány stavební pracovní síly na stavbách, které nejsou pojaty do dvouletého hospodářského plánu. Byly navštíveny rovněž průmyslové podniky, které zaměstnávají stavební dělnictvo mimo jejich povolání a apelováno na všechny prostřednictvím zájmových složek, aby se dobrovolně vrátili k svému původnímu povolání. Bylo při tom poukázáno na všechny výhody, které z toho vyplývají, jakož i na mimořádné odměny prýty, kteří u stavebního povolání setrvávají do konce r. 1948. Tato akce bohužel, úplně selhala a zdaleka nestála za úsilí, které jí bylo věnováno. Z toho vyplývá, že stavebnictví stává se pracovním oborem zcela opomíjeným a že k řešení tohoto problému bude muset být použito zcela jiných metod. O stanovisku zdejšího úřadu k těmto věcem bylo pojednáno v minulé zprávě.

Stejně poměry jsou i v průmyslu kamene a zemin.

Jest vážná obava, že poměr ve stavebnictví, jakož i v průmyslu kamene a zemin se nezlepší ani vydáním prováděcích pokynů zák. č. 87/47 Sb. Zlepšení může nastat teprve po cestě vývoje až hospodářská situace přinutí část obyvatelstva hledat pracovní příležitost tam, kde zůstanou po konjunkturu v kovoprůmyslu mezery.

III. závěr.

V závěru své zprávy rád bych tlumočil některé stížnosti zaměstnanců mně přednesených a prosím, aby bylo učiněno vše možné a tak oceněna nejlepší snaha zaměstnanců splnit uložené úkoly. Ministerstvo sociální péče uložilo úřadům ochrany práce vypracování pracovních průkazů. Zaměstnanci úřadu se skutečně s chutí dali do práce a vykazovali nadmíru pěkné výsledky. Za tuto práci byla jim slíbena odměna, která měla být poukazována vždy zpět za určité vykazované období. Zaměstnanci očekávali, že podle výkazu jejich práce na pracovních průkazech do 30. června t. r. dostanou odměnu a jsou zklamáni, neboť se tak dosud nestalo. Těžko se smírují s poznatkem, že jejich mimořádná práce není včasné honorována a to tím spíše, jestliže se, po pravdě řečeno, pustili horlivě do vyhotovování pracovních průkazů s vědomím, že si v krátké době pomohou ve své tísnivé finanční situaci. Nepochybují o tom, že by takto dostali novou vzpruhu do další práce.

Postup prací je nyní i brzděn nedostatkem tiskopisů pracovních průkazů, které měla zdejšímu úřadu dodat varnsdorfská tiskárna. Nepodařilo se dosud tuto překážku odstranit. Příslušná hlášení k zjednání nápravy byla již tamnímu ministerstvu učiněna.

Správní výbor u úřadu ochrany práce v Ml. Boleslavi jest orgánem pouze titulárním. Ani jeden z členů tohoto výboru neprojevil iniciativní zájem o úřad vůbec, tím méně pak snahu o svolání schůze, na které by se dal informovat o tom, co se na úřadě děje.

V posledním měsíci zvýšil se zájem tisku o činnost úřadu. Příznávám, že tisk má pro činnost úřadu ochrany práce, hlavně pokud jde o vyhlášení různých akcí nemalý význam. Projevilo se to při popularisování náboru česačů chmele a jeví se to i nadále při informování veřejnosti o zamýšlených dispozicích se strany úřadu. Zástupci tisku jsou rovněž zváni do sboru pro provádění mobilisace pracovních sil. Přednost přítomnosti zástupců tisku na těchto poradách spočívá v tom, že o činnosti mobilizačního sboru se dovídá nejširší veřejnost. Novinkou je i zájem tisku o práci úředníků nynějšího úřadu, mluvčí našich politických stran pak vyhledávají úředníky zdejšího úřadu a nabízejí jim ochotně pomoc. Jest si jen přát, aby tento zájem netučhal a aby byl další cennou pomůckou i při akcích budoucích, zvláště pak při přípravách na zdolání cukrovarské kampaně.

Poměr k ostatním úřadům zůstává velmi dobrý, rovněž s krajskou odborovou radou byl zdejší úřad v dobré spolupráci.

Předpoklady do příštích měsíců jsou opět závislé na vydání prováděcích nařízení mobilizačního zákona a to hlavně pokud jde o stavebnictví, neboť v tomto sektoru a v zemědělství jest situace stále nejhorší a není naděje na jejich zlepšení, i když bylo již vykonáno vše, aby cestou dobrovolnou byly získány předpoklady, aby i zde byl učiněn krok vpřed. Věříme, že se jak mobilizačnímu sboru, tak tisku i zájmovým organizacím zamětnaneckým spolu se zdejším úřadem podaří překlenout tento stav a uskutečnit nejlepší vyhlídky na cestě ke splnění dvouletého hospodářského plánu.

V personálním stavu úřadu nenastalo dosud zlepšení. Zejména na pobočkách je nedostatečný počet zaměstnanců patrný, kde jen s největším úsilím zaměstnanců lze obsáhnouti zvyšované požadavky. Zaměstnanci pracují mnohdy do pozdních večerních hodin.

Pokud jde o věcné nedostatky, uvádím potřebu druhého služebního auta pro hlavní úřad a dvou motocyklů pro pobočku Benátky n. J. a Nymburk. Nedostatečné vybavení vlastními dopravními prostředky je značnou překážkou rychlého vyřizování sporů zejména zemědělského dělnictva. Rovněž i při shromažďování podkladů pro vyhotovení pracovních průkazů ze vzdálenějších obcí je nedostatek motorových vozidel značně na závalu. Úřad dosud marně čeká na poukaz pro auto ze zemského národního výboru. Koncem měsíce zahájil v Ml. Boleslavi Fond národní obnovy konfiskaci motorových vozidel a jejich přidělování žadatelům s veřejným zájmem. Ukáže se teprve po skončení akce do jaké míry bylo respektováno vládní usnesení ze dne 25. března t. r.

Hlavní úřad i pobočky je nutno vybavit skříněmi pro podnikovou kartotéku, která nyní doplňuje na podkladě ZŠ1 a ZŠ2 a statistických hlášení podle výnosu ze dne 12. 7. 1947, j. zn.: A-I-2107-15/7-47.

Přednosta úřadu:

P. Miller

Vzato na vědomí.
Ke spisům.

Dne 22. 9. 48

[Handwritten signature]

Zemský úřad okresny práce	
Došlo: -	J. VIII. 1947
Jedn. zn.	3447 9/8
Pril.	Ref. <i>[Handwritten]</i>

Do spisovny.

28. 9. 48

Rote

1195